

Exkluzivní informace o zavádění nového padákového kompletu OVP-12SL do výsadkových jednotek Armády České republiky

Nové padáky v akci

Každému zavedení nové součásti do výzbroje Armády České republiky je třeba věnovat pozornost. A report se tentokrát zaměřil na padákový komplet – osobní výsadkový padák OVP-12SL, který v listopadu 2012 schválil do užívání u organizačních celků Ministerstva obrany náčelník Generálního štábu Armády ČR generálporučík Petr Pavel.

Závažných důvodů, proč zavést do výzbroje Armády ČR nový osobní výsadkový padák, bylo několik. Uvést lze rozhodující skutečnost, sice že doposud užívaným OVP-80 končila jejich technická životnost. Počty „osmdesátek“ se rychle snižovaly, a to až do stavu, který již nezabezpečoval plnohodnotný výcvik profesionálů. Tudiž bylo třeba nejen alokovat potřebné finanční prostředky, ale rovněž specifikovat určení, včetně takticko-technických dat, nového OVP.

Zainteresané resortní složky vytyčily potenciálnímu výrobci, respektive dodavateli požadavek, že padákový komplet bude sloužit k provádění bojových skupinových a cvičných seskoků výsadkářů, skupin i hromadných výsadků z malých výšek z dopravních výsadkových letounů a vrtulníků používaných v české armádě a v NATO. Pro

úplnost je třeba říct, že padákový komplet tvoří hlavní padák (OVP – osobní výsadkový padák) a záložní padák (ZVP – záložní výsadkový padák). Klíčovým požadavkem bylo nucené otevření padáku výtažným lanem. Samozřejmě, že specifikovány byly i další funkční parametry a provozní podmínky. Například se jednalo o maximální provozní hmotnost výsadkáře s výstrojí a výzbrojí a s padáky OVP a ZVP (160 kg), o výšku použití při seskoku z letadla s nuceným otevřením a vysazovací rychlosti do 250 km/hod (od 150 m/T), řiditelnost (dva řídicí prvky), přistání (proti větru i po větru), hmotnost kompletu pro seskok (maximálně 17 kg) nebo sílu přízemního větru (0 až 8 m/s). Neméně zajímavými údaji jsou teploty okolního prostředí, při nichž je zaručena funkčnost hlavního padáku (od -40 do +93,3 stupňů Celsia), jakož i životnost

padáku v počtu seskoků (270) nebo v letech (maximálně 15,5 let).

Zavedení vojenského materiálu do užívání u organizačních celků resortu Ministerstva obrany nebývá procházkou růžovou zahradou. V případě padákového kompletu OVP-12SL ještě do striktně nařízených zákonných postupů zasáhly „jistě“ indicie. Ty měly za následek určité prodloužení zaváděcího procesu. Konkrétně, vyšlo to bezmála na tři roky.

Pitvat příčiny by bylo neprofesionální. Koneckonců důležitý je přece výsledek. Přesto není nezajímavé letmě nahlédnutí do výsledků zkoušek.

Předepsané zkoušky zpočátku provedla akreditovaná padáková zkušebna státního podniku LOM Praha. Jejich výsledky byly potvrzeny odborem vojenského letectví MO. Následovaly vojenské zkoušky. Při nich zkušební komise zjistila některé

nedostatky a zkoušky byly přerušeny. Pokračovalo se doplňkovými vojenskými zkouškami. Ty byly ve všech bodech splněny. Na základě dosažených výsledků komise konstatovala, že zkoušené komplety OVP-12SL splňují všechny hodnocené parametry a doporučila zavedení padákového kompletu do užívání u organizačních celků MO. Další souhlasná stanoviska k tomu přidaly Úřad pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti, sekce logistiky MO, odbor vojenského letectví MO, Národní úřad pro vyzbrojování MO, sekce rozvoje druhů sil – operační sekce MO a nakonec náčelník Generálního štábu Armády České republiky.

Pro úplnost, dodavatelem (výrobce) padákového kompletu OVP-12SL pro Armádu ČR se stala akciová společnost MarS Jevíčko.

Skákání takzvaně nalehko

Nejvyšší čas na vizitku padákového kompletu. Osobní výsadkový padák je určen k provádění jednotlivých, skupinových i hromadných bojových a cvičných seskoků i z výšky 300 metrů, ve dne i v noci, z letounů i vrtulníků. K padáku lze připevnit výstroj a výzbroj výsadkáře, schválené do používání s osobními výsadkovými padáky v AČR tak, aby výstroj a výzbroj nebránilly správné funkci padáku. Padák umožňuje bezpečné přistání řádně vycvičenému výsadkáři. Nosný postroj padáku OVP-12SL umožňuje pomocí tříkroužkového odpoutávacího systému oddělit vrchlík od těla výsadkáře, je-li jím vlečen po dopadu na zem.

Záložní výsadkový padák ZVP-80.08 se používá jako záložní při předem plánovaných seskocích s padákem OVP-12SL. Používá se v případě selhání a poškození hlavního padáku. Padák ZVP se uvádí v činnost vytažením ručního uvolňovače.

„Na základě smlouvy bude dodáno čtyři sta padákových kompletů OVP-12SL. První z nich jsme obdrželi v loňském roce“, říká podplukovník Petr Štěpán, zástupce vedoucího oddělení záchranné a výsadkové služby a tělesné výchovy odboru rozvoje přípravy vojsk sekce rozvoje a plánování schopností MO a upřesňuje, že tři sta kompletů připadne chrudimským výsadkářům, padesát skupině speciálních sil v Prostějově a padesát jich bude distribuováno do výškovského výcvikového střediska výsadkářů. „Do současné doby jsme od dodavatele převzali tři sta dvacet

padákových kompletů. Zbývajících osmdesát kusů bude dodáno v průběhu letošního roku,” dodává pplk. P. Štěpán.

U leckoho může budit zájem výše uvedené číslo čtyři sta. Komentář podplukovníka Štěpána je následující: „Novým padákovým kompletem jsme prioritně vybavili nosné útvary u výsadkového vojska. Se zavedením OVP-12SL počítáme také u průzkumného praporu v Prostějově. Chceme v používání tohoto typu padáku pokračovat i v budoucím období. Tato smlouva však garantuje dodávku čtyř set kusů kompletů. Zda se do armády budou nakupovat další osobní výsadkové padáky, záleží na celé řadě faktorů a rozhodnutí,” říká zkušený vojenský výsadkář a konstatuje, že počet eventuálních uživatelů v resortu obrany výrazně přesahuje počet dodaných padákových kompletů OVP-12SL. Člověk nemusí být fenomenálním matematikem, aby došel k závěru, že jednu „dvanáctku“ tedy používá vícero výsadkářů. „Za ideální stav považují mít minimálně tisíc pět set kusů tohoto typu osobního výsadkového padáku,” argumentuje zástupce vedoucího oddělení záchranné a výsadkové služby a tělesné výchovy.

Dobrou zprávou je, že všech tři sta dvacet dodaných padákových kompletů již bylo zaskočeno, srozumitelněji řečeno, byl s nimi proveden seskok. Tou méně vlnidnou zprávou je, že se s nimi skáče takzvaně nalehko. V realu – bez připevněné výstroje a výzbroje výsadkáře! I laik ví, že nadcházejícím seskokům s výstrojí a výzbrojí musí

předcházet předepsaná schvalovací procedura, která vyvrcholí vojenskými zkouškami. Ve finální fázi budou zpracovány metodické postupy a zahájí se praktický výcvik. „Věřím, že se nám ve druhé polovině letošního roku podaří dokončit vojenské zkoušky a v roce 2015 obnovit seskoky s výstrojí a výzbrojí na novém padákovém kompletu OVP-12SL,” vyslovuje se stručně, ale zcela výstižně o profesní metě podplukovník Petr Štěpán.

Není tajemstvím, že jisté okolnosti z nedávných let měly negativní dopad na praktikovaný systém výcviku výsadkářů Armády ČR. Neotesaně řečeno, seskoky bez výstroje a výzbroje de facto negovaly smysluplnost, neřku-li efektivitu, nasazení výsadkáře do bojové akce v zájmovém prostoru. Skákání „nalehko“ trvalo bezmála čtyři roky a z dostupných informací vyplývá, že nepochybně představovalo výrazný profesní handicap. „Samozřejmě, že to nebyl optimální stav. Obnovení seskoků s výstrojí a výzbrojí je konečně posun kupředu. Stojíme však na začátku jistého procesu. Do reálného provozu nelze skočit takřkajíc po hlavě. Tady je prioritní bezpečnost. Kvap

není tou klíčovou indicií. Budeme postupovat uvážlivě,” konstatuje pplk. Štěpán.

„Vpřed!“

Je pár minut před desátou hodinou, když na ploše chrudimského letiště přistává víceúčelový transportní vrtulník Mi-1715 z výzbroje 22. základny vrtulníkovo letectva Sedlec, Včernice u Náměště nad Slavou. Záhy se k němu vydává patnáctičlenná řada profesionálů Armády České republiky. Už na první pohled je zřejmé, že jsou identicky vybaveni, a to novým padákovým kompletem OVP-12SL. Výše popsané dění se onu březnovou středou několikrát opakuje. To proto, že probíhají cvičné seskoky výsadkářů ze 4. brigády rychlého nasazení a z dalších útvarů AČR.

Kontrolní úkony potvrzují, že vše je tak, jak má být. Kapitán „stosedmdesátjedničky“ dostává povolení ke vzletu. Dva výkonné motory TV3-117VM hravě zvedají vrtulník ze země. O pár minut později je již Mi-1715 ve výšce pět set metrů a směřuje k bodu vysazení. Jako první se vyhazuje fléra, aby se zjistil směr větru.

Patnáct výsadkářů na palubě stroje se nachází pod pečlivým dohledem výsadkového průvodce neboli vysazovače. První pětice dostává pokyn „Vztyk!“. Vysazovač ukáže rukou na lano a velí: „Zakotvit!“. Záhy ustupuje od dveří a jeho místo zaujímá první výsadkář. Povel k jeho výskoku je nanejvýš srozumitelný – klepnutí na rameno

a povel „Vpřed!“. S intervaly v řádu vteřin vyskakují další čtyři profesionálové. Vrtulník opouští prostor chrudimského letiště, aby se okruhem nad něj zase vrátil. Následuje druhý a třetí výsadek. Poté jde stroj na přistání, aby nabral další skupinu. Vše probíhá bez jakéhokoliv zádrhelu. Očividná je i spokojenost přítomných aktérů této výcvikové aktivity.

„V dopolední části cvičení bylo provedeno sto pět seskoků s novým padákovým kompletem OVP-12SL,” říká zástupce vedoucího oddělení záchranné a výsadkové služby a tělesné výchovy na sekci rozvoje a plánování schopností Ministerstva obrany podplukovník Petr Štěpán a dodává, že dnešní seskoky se „dvanáctkami“ jsou plánovány také na noční hodiny.

Jedenáct. To je aktuální počet seskoků plukovníka gšt. Miroslava Hlaváče, velitele 4. brigády rychlého nasazení, s novým padákovým kompletem OVP-12SL. „Přezbrojení na nový padákový komplet bylo nanejvýš potřebné. Dříve používaným OVP-80 končila technická životnost a nebyl jich k dispozici potřebný počet. Zavedení OVP-12SL jednoznačně hodnotím jako pozitivní krok, včetně toho, že má lepší parametry než předcházející padák,” argumentuje plk. Hlaváč.

V této souvislosti velitel „čtyřky“ komentuje fakt, že ze čtyř set padákových kompletů, které budou dodány do Armády ČR, jich tři sta připadlo chrudimským výsadkářům: „Chrudimský 43. výsadkový prapor je v rámci brigády jedinou jednotkou takzvaně ryze výsadkovou, a tudíž to má svoji profesní logiku. Navíc se zde organizuje výsadková příprava 4. brigády rychlého nasazení.”

Počet tří sta padákových kompletů bere plukovník Hlaváč jako realitu. Na jedné straně nepovažuje za optimální stav, když jeden OVP-12SL provozuje nejeden výsadkář, na druhé straně si uvědomuje ekonomickou situaci, respektive možnosti resortu obrany v zavádění nových součástí do výzbroje AČR. „Zcela zodpovědně říkám, že stávající počet nových padákových kompletů OVP-12SL postačuje k tomu, abychom plnohodnotně zabezpečili výcvik u brigády. Výsadkáři si udržují profesní schopnosti, a to je podstatné. Dalším krokem, který chceme realizovat ve druhé polovině letošního roku, budou seskoky s výstrojí a výzbrojí. Skákání takzvaně nalehko pro nás bylo určitým limitem, ale dnes už vidíme pomyslné světlo na konci tunelu,” konstatuje plukovník Miroslav Hlaváč a krátce po seskoku říká na adresu OVP-12SL následující slova: „Mně osobně se na tomto typu padáku skáče dobře. Jsem s ním spokojený. Je to progres ve výsadkové přípravě.”

V obdobném duchu hovoří i velitel chrudimského 43. výsadkového praporu podplukovník Róbert Dziak: „Přezbrojení na OVP-12SL pro nás de facto znamenalo, že můžeme pokračovat ve výcviku. Další dobrou zprávou je, že tento typ padáku je vhodný nejen pro typ vojska, který představuje náš výsadkový prapor, ale také pro činnost starších neboli zkušenějších výsadkářů, kterých je u chrudimského praporu většina.”

Také jeho profesní srovnání s dřívějším padákem OVP-80 vyznívá ve prospěch nového padákového kompletu OVP-12SL. „Vyhovuje mi, jsem s ním velice spokojený,” argumentuje pplk. R. Dziak.

Text: Pavel Lang
Foto: Jan Kouba

Úkoly se nezměnily

K tomu, aby velitel vojenské jednotky mohl přijímat správná rozhodnutí, potřebuje co nejvíce informací o případném protivníkovi, terénu, počasí, znalosti o historických souvislostech a další relevantní údaje. Současně také musí myslet na ochranu svých vlastních jednotek, například před dálkově odpalovanými nástrahami. Právě tyto služby mu mohou nabídnout specialisté průzkumu a elektronického boje, bez nichž se žádná soudobá armáda neobejde.

V Armádě České republiky má tyto unikátní schopnosti útvar, jehož velení sídlí v Opavě. Zdejší brigáda se v loňském roce, přesněji k 1. prosinci 2013, reorganizovala na pluk. Co tato změna znamenala pro vojáky podléhající velení v Opavě, to bylo hlavní téma rozhovoru s velitelem 53. pluku průzkumu a elektronického boje Generála Heliodora Píky plukovníkem gšt. Josefem Havlíkem.

Opavský pluk v sobě zahrnuje schopnosti různých druhů vojskového průzkumu a elektronického boje české armády. Pluk má ve své podřízenosti 102. průzkumný prapor v Prostějově s působností v oblastech hloubkového, bojového a vzdušného průzkumu a zpravodajství z lidských zdrojů. Dále pak 532. prapor elektronického boje, dislokovaný v posádkách Opava a Tábor. Právě tento prapor disponuje například známými pasivními sledovacími systémy Věra v různých modifikacích či prostředky rádiového průzkumu a rušení. Jednou z aktuálně nejvýznamnějších schopností této jednotky je také schopnost ochrany před výbušnými nástrahami systémy využitím prostředků elektronické ochrany.

Pane plukovníku, co se konkrétně změnilo s přechodem na plukovní systém?

Největší změnou, kterou musel útvar projít, byla kompletní změna architektury organizační struktury. Následně to byly změny v systému velení a řízení podřízených útvarů včetně přístupu ke konceptu podpory jednotek v jednotlivých posádkách. Tento systém je u našeho útvaru složitý v tom, že podobně jako 26. pluk působíme ve více posádkách a dislokačních místech. Za klíčovou změnu v organizační struktuře považují vznik Centra ISR (Intelligence Surveillance Reconnaissance), česky řečeno Centra zpravodajství, pozorování a průzkumu. Jedná se o specializovanou jednotku, do jejíž působnosti patří plánování a řízení činnosti průzkumných orgánů, činnosti spojené se sběrem a vyhodnocováním informací v rámci zpravodajského zabezpečení AČR a samozřejmě distribuce zpravodajských informací velitelům. Výstupy Centra ISR využívají velitelé jednotek pozemních a vzdušných sil, ale také slouží pro podporu českých jednotek nasazených v zahraničních operacích.

Specialisté z 53. pluku průzkumu a elektronického boje jsou se svojí technikou neodmyslitelnou součástí našich kontingentů v zahraničních operacích. V zahraničí máme v současnosti tři desítky vojáků. Nejvíce jich působí v Afghánistánu.

Změnily se vaše úkoly?

Hlavním posláním pluku je zabezpečovat bojovou podporu především útvarům 4. a 7. brigády.

Ta spočívá v tom, že jim modulárním způsobem poskytujeme schopnosti ISR. V praxi to vypadá tak, že ze struktury pluku vyčleňujeme odpovídající prvek – jednotku tvořenou průzkumnými orgány a štábem specialistů pro plánování a řízení průzkumu a elektronického boje. Tato jednotka umí reagovat na požadavky velitelů na informace. Jsme schopni provádět průzkum v širokém spektru jeho druhů, tedy například průzkum hloubkový, vzdušný, zpravodajství z lidských zdrojů, rádiový a radiotechnický průzkum. Na základě informací získaných průzkumem a pozorováním Centrum ISR zpracovává a předává zpravodajské informace pro podporu rozhodovacího procesu velitele daného úkolového uskupení na bojišti. Největší jednotku vyčleňujeme pro brigádní úkolové uskupení. Důležité je, že schopnost zpravodajské podpory tohoto modulárního prvku je vždy komplexní a velitelé se v rozhodovacím procesu bez ní neobejdou. Navíc naši specialisté nezískávají jen potřebné informace, ale dokáží se svou technikou, kterou samozřejmě musí dokonale ovládat, poskytnout jednotkám daného velitele účinnou ochranu například v podobě vedení elektronického boje, tedy známého elektronického rušení, což je jedna ze složek elektronického boje.

Můžete charakterizovat činnost Centra ISR?

Centrum zpravodajství, pozorování a průzkumu je prvek, který už sice v naší organizační struktuře existoval, ale v poněkud jiné podobě. Nyní u pluku tvoří samostatnou jednotku složenou ze specifických oddělení. Působností jednotlivých oddělení je například plánování bojového použití průzkumných jednotek, organizace řízení získávání a sběru informací, všezdrojová analýza, vedení databází různého charakteru a řada dalších činností. Centrum ISR vytváří štáb jednotek ISR vyčleňovaných pro jednotlivá úkolová uskupení. Na základě požadavku velitelů mu při bojovém nasazení poskytují již zmiňovanou zpravodajskou podporu, podílejí se na koordinaci ničení cílů, koordinaci v oblasti využití elektromagnetického spektra a podobně. To hlavní je nezahlit velitele obrovským množstvím dílčích informací, ale poskytnout mu přesně ty informace, které potřebuje. A to ať už k ochraně vojsk, nebo k tomu, aby se mohl správně rozhodnout při vedení jakékoliv bojové činnosti.

Jaké úkoly čekají pluk v tomto roce?

Kromě standardních každodenních úkolů výcviku musíme rovněž reagovat na modernizaci

techniky a vybavení našich jednotek. Dále k pluku a podřízeným jednotkám nastoupilo přibližně 40 nových vojáků, kterým je potřeba se věnovat s cílem co nejrychlejší adaptace na nové prostředí a zvládnutí odborných dovedností.

Tyto skutečnosti jsme predikovali, a proto již loni, při plánování roku 2014, jsme položili důraz na zintenzivnění výcviku prostřednictvím domácích a zahraničních cvičení. Na domácí půdě to bude například certifikační cvičení se 4. brigádním úkolovým uskupením či plukovní cvičení Host Hunters v součinnosti s Národní gardou Spojených států, státu Nebraska. V zahraničí to budou cvičení Unified Vision v Norsku, Steadfast Indicator v Rumunsku a Anatolien Eagle v Turecku.

Dále jsme připraveni se svoji jednotkou k vyslání pro síly rychlé reakce NRF 2014 a budeme se připravovat k dosažení certifikace další jednotky určené pro NRF 2015. Jedním z nejdůležitějších úkolů bude příprava specialistů průzkumu a elektronického boje pro zahraniční operace.

Pokud se vrátím k nové technice, od Spojených států amerických obdrží naši průzkumníci nový taktický prostředek vzdušného průzkumu, Scan Eagle. V této souvislosti již probíhají potřebné procesy zaměřené mimo jiné na zvýšení jazykové přípravy a výcvik operátorů bezpilotních letounů.

Práce specialistů pluku průzkumu a elektronického boje je odborně specifická a přitom požadavky na jednotlivé funkce zahrnují široké spektrum znalostí – technických, softwarových, jazykových a podobně. Při rozhovoru s plukovníkem Havlíkem jsme narazili na otázku spojenou s doplňováním odborníků. Především tedy operátorů na jednotlivá pracoviště, ale i absolventů vysokých škol. „Oblast personální práce u takto specifického útvaru vidím v budoucnosti jako velmi problematickou. Vzdělávání a výcvik trvají zpravidla několik let a přísun mladých středoškolařů a vysokoškolařů s elektrotechnickým vzděláním, jazykovými dovednostmi, vzděláním v oblasti analýzy signálů či obecně jednotlivých druhů průzkumu je omezený. Značná část problému pravděpodobně tkví v nedostatečné finanční motivaci, ale příčin je samozřejmě více.”

Připravil Miroslav Šindelář